

ความเป็นมาของปัญหา

ศาสนาเป็นแหล่งกำเนิดหรือที่มาอันสำคัญของวรรณคดี ทุกศาสนาย่อมจะมีวรรณคดีประจำศาสนาของตนเช่นคัมภีร์ต่างๆ ดังจะเห็นว่าศาสนาคริสต์มีคัมภีร์ไบเบิล ศาสนาอิสลามมีคัมภีร์อัลกุรอาน และศาสนาพุทธมีคัมภีร์พระไตรปิฎก หลักธรรมคำสอนที่มีในศาสนาจะเป็นที่มาของการสร้างงานวรรณกรรมในแต่ละยุคสมัย วรรณคดีไทยก็เช่นกัน ดังจะพบว่าวรรณคดีที่มีบ่อเกิดมาจากพุทธศาสนานั้นมีมาก เช่น เวสสันดรชาดก ไตรภูมิพระร่วง สมุทโฆษคำฉันท์ เสือโคคำฉันท์ ซึ่งเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์ในพระชาติแห่งการบำเพ็ญบารมี ก่อนมาเกิดเป็นพระพุทธรเจ้า กล่าวได้ว่าวรรณคดีไทยหลายเรื่องมีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนาทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อ เป็นเรื่องของจิตใจ นักเขียนมีแรงบันดาลใจจากหลักคำสอนในศาสนา มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในหลักคำสอนทางศาสนาจึงถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่ตนมีอยู่นั้นออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ในรูปของวรรณศิลป์ ผลงานทางด้านวรรณคดีประเภทนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ในฐานะที่ทำหน้าที่เผยแผ่พุทธศาสนาในอีกรูปแบบหนึ่ง และยิ่งไปกว่านั้น ยังช่วยย้ำความสำคัญของหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนาให้เด่นชัดยิ่งขึ้น¹

หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนานอกจากจะเป็นที่ฟังและเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจแล้วยังเป็นเครื่องมืออันสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้คนในสังคมมีความเป็นอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สังคมสมัยก่อนมีความเข้าใจในหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ได้รับรู้เรื่องราวอันเกี่ยวข้องกับหลักธรรมในศาสนาผ่านทางวรรณกรรมเช่น ไตรภูมิพระร่วง พระมาลัยคำหลวง พระปฐมสมโพธิกถา มหาเวสสันดรชาดก มหาชาติคำหลวง ทำให้สังคมไทยสมัยก่อนมีความสงบสุขตามสมควรแก่สภาพ แต่เนื่องด้วยยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป สังคมก็เปลี่ยนไป วิถีชีวิตของคนในสังคมไทยเริ่มก้าวตามสังคมตะวันตกโดยรับเอาสิ่งแปลกใหม่ที่คิดว่าเป็นการพัฒนาหรือเป็นความเจริญ ประกอบกับความผันผวนทางการเมืองการปกครอง ทำให้ผู้คนในสังคมเริ่มห่างจากศาสนา การดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในเรื่องของชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้คนไทยไม่ค่อยจะมีเวลาให้กับการสดับรับฟังหลักธรรมทางพุทธศาสนา คนไทยเริ่มห่างจากหลักคำสอนทางพุทธศาสนาทั้งกายและใจ ผิดกับสมัยก่อนที่วัดมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางของสังคม

¹ สนิท ตั้งทวี, วรรณคดีและวรรณกรรมศาสนา (กรุงเทพมหานคร : O.S.Printing House Co.,Ltd, 2527), หน้า 85.

นักเขียนกลุ่มหนึ่งซึ่งเล็งเห็นความสำคัญของการถ่ายทอดหลักคำสอนในพุทธศาสนาจึงได้พยายามถ่ายทอดความเชื่อความศรัทธาของคนออกมาในรูปแบบของนวนิยายและสอดแทรกหลักคำสอนไว้ทั้งหมดทั้งโดยตรงและโดยอ้อม งานเขียนที่เรียกว่า นวนิยายอิงพุทธศาสนา จึงเกิดขึ้นอีกครั้ง หลังจากวรรณกรรมเก่าๆ ทางพุทธศาสนาถูกลบเลือนหายไปจากความทรงจำ งานเขียนเหล่านี้มีสิ่งที่น่าสนใจในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโครงสร้างของวรรณกรรมโดยเทียบกับนวนิยายทั่วไป ทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหาหรือการสื่อความหมายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการนำเสนอ หลักคำสอนทางพุทธศาสนาในรูปแบบต่างๆ จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะศึกษาค้นคว้าในนวนิยายเหล่านี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุดารัตน์ เสรีวัฒน์ ได้เสนอวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 เรื่อง “วิวัฒนาการของเรื่องสั้นไทย” สรุปความเกี่ยวข้องได้ว่า วิวัฒนาการของเรื่องสั้นไทยเริ่มจากนิทานชาดก คือมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าทรงนำเรื่องราวในอดีตของพระองค์มาสอนพระภิกษุ ต่อมากลายเป็นนิทานชาดก เนื้อหาของนิทานชาดกนั้นส่วนมากเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน เช่นความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเมตตากรุณาโดยมีตัวละครส่วนมากเป็นสัตว์พูดได้บ้าง เป็นมนุษย์บ้าง มีการใช้ฉากเดิมเป็นเมืองพาราณสี เมืองราชคฤห์ และพระพุทธองค์ทรงสรุปว่าตัวละครนั้น ๆ เป็นพระองค์ในชาตินี้และพระเจ้ากรุงพาราณสีในชาดกนั้นชาตินี้เป็นพระอานนท์เป็นอย่างนี้ไปทุกเรื่อง ทำให้คนไทยนำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องเล่า ครั้นมาในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการพิมพ์หนังสือลัทธิชาตวิสัย วชิรญาณวิเศษบ้าง เรื่องสั้นตอนนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบและเนื้อหา เช่นเนื้อเรื่องจะสมจริงมากขึ้น ตัวละครเปลี่ยนมาเป็นมนุษย์จริง ๆ แต่การตั้งสอนศีลธรรมกลับเป็นเรื่องที่ไม่เน้นเหมือนก่อนเพราะตัวละครเริ่มที่จะไม่สุดขั้วไปทางดีหรือเลวอย่างเห็นได้ชัดเหมือนในนิทานชาดก งานที่เห็นว่าเป็นต้นเค้าของเรื่องสั้นไทยได้เสนอไว้ 3 ประการด้วยกันกล่าวคือ 1)งานเขียนประเภทนิทานในระยะแรก ๆ ได้แก่นิทานชาดก นิทานอีสป 2) งานเขียนประเภทนิทานในระยะหลังคือ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้แก่นิทานที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์และวารสารรุ่นแรก ๆ ของไทย ได้แก่บางกอกกรีกอเคอร์ และครุโฆวาท และ 3) งานเขียนประเภทปัญหาความขัดข้องในหนังสือพิมพ์ วชิรญาณวิเศษ ต่อมาไทยก็มีเรื่องสั้นเป็นของตนเอง

ตรีศิลป์ บุญขจร เสนอวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต เรื่อง “พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. ๒๔๖๕-๒๕๐๐ : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม” โดยเสนอว่าเมื่อก่อนคนไทยรับฟังเรื่องเล่าเพื่อความสนุกเพลิดเพลินเรื่องเหล่านั้นก็คือนิทาน นิยายเรื่องปรัมปรา ต่อมาไทยรับเอารูปแบบการเขียนที่เรียกว่านวนิยายมาจากตะวันตกโดยมีนักเรียนไทยไปศึกษาในต่างประเทศและนำรูปแบบเหล่านั้นเข้ามาในไทยส่วนมากแปลมาโดยตรง ต่อมาก็มีการดัดแปลงจากต้นฉบับและเริ่มเขียนนวนิยายขึ้นเอง จึงเป็นนวนิยายแปลและนวนิยายแปล นวนิยายมีการเปลี่ยนแปลงไปตาม

เงื่อนไขของสังคม ดังนั้นรูปแบบและเนื้อหาจึงสัมพันธ์กับเหตุการณ์ทางสังคมเช่นการแบ่งชนชั้นแนวคิดทางการเมือง อุดมการณ์ทางเสรีภาพและความเสมอภาคโดยกล่าวว่าเส้นทางพัฒนาการของนวนิยายไทยเป็นเช่นเดียวกับเส้นทางสู่ประชาธิปไตยของไทย สภาพสังคมเศรษฐกิจและการเมืองมีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางและพัฒนาการของนวนิยายไทยอย่างเด่นชัด เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับพัฒนาการของ นวนิยายอิงพุทธศาสนา พบว่านวนิยายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงสรุปได้ว่านวนิยายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ในด้านเนื้อหานั้น เป็นเพราะสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม นวนิยายอิงพุทธศาสนาที่นำมาศึกษาก็น่าจะมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่นกัน

เฉลิม มากนวล ได้เสนอวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในหัวข้อ “การวิเคราะห์และเปรียบเทียบ นิทานชาดกกับนิทานอีสป” โดยสรุปความเกี่ยวข้องได้ว่าทั้งนิทานชาดกและนิทานอีสปนั้นมีลักษณะที่เหมือนกันคือ การสอดแทรกคติธรรมเช่นความกตัญญู ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความอดทน ความมกน้อยสันโดษ ความขยันหมั่นเพียร สิ่งเหล่านี้มีคุณค่าด้านการสอนจริยธรรม ด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยาและอื่นๆ

สมัยพุทธกาลมีการเล่านิทานชาวบ้าน พระพุทธองค์และพระสาวกนำเรื่องราวเหล่านั้นมาประยุกต์เป็นชาดกโดยการสอดแทรกหลักคำสอนและปรารภการกลับชาติมาเกิดใหม่เข้ามาในตอนหลังเพื่อให้มีลักษณะแตกต่างไปจากนิทานชาวบ้านทั่วไปโดยเล่าถึงการที่นิทานชาดกและนิทานอีสปได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในเวลาต่อมาและเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของนิทานทั้งสองโดยจำแนกวิธีการประพันธ์ต่างๆ รวมถึงความนิยมของผู้อ่านต่องานทั้งสองนั้น

นิทานชาดกมีการสอดแทรกหลักธรรมมากกว่าหนึ่งอย่าง แต่นิทานอีสปมีเพียงเรื่องเดียวทั้งนิทานชาดกและนิทานอีสปมีการใช้สัตว์เป็นตัวละคร นิทานชาดกนั้นมีสุภาษิตสอดแทรกอยู่ในนิทาน นิทานเรื่องหนึ่ง ๆ อาจมีมากกว่าหนึ่งสุภาษิต สุภาษิตในชาดกมักใช้คำกลางมุ่งให้เลือกปฏิบัติเองแต่สุภาษิตจะลึกซึ้งกว่าเพราะสุภาษิตมีหลายระดับ แต่นิทานอีสปจะสรุปไว้ท้ายนิทานมุ่งสอนเพียงจุดเดียวมักสอนโดยตรงทั้งข้อห้ามและข้อเสนอแนะให้ปฏิบัติ และสุภาษิตในนิทานทั้งสองมุ่งสอนศีลธรรมที่เป็นหลักใหญ่ 3 ประเภทคือ สอนให้ทำความดีละเว้นความชั่วและแสดงสภาวะธรรมที่เป็นจริงเป็นคติในการดำเนินชีวิต

อัสภา อัสภาขม์ เสนอวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต หน่วยศึกษาระดับปริญญาตรีเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “พุทธปรัชญาเรื่องกรรมในงานเขียนของ กฤษณา อโศกสิน” ส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์นี้คือในนวนิยายของกฤษณา อโศกสิน มีการสอดแทรกพุทธปรัชญาเรื่องกรรมไว้ในเนื้อเรื่องโดยกล่าวว่าตัวผู้แต่งคือกฤษณา อโศกสินเองมีความเชื่อว่าการเกิดมาเป็นบ่อเกิดแห่งกรรมและวิบากกรรม มีความเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรมว่าที่มนุษย์เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้มีผลมาจากกรรมที่ทำไว้ในชาติปางก่อนด้วย ทำให้พบว่าในนวนิยายของ กฤษณา

อโศกสินได้นำเสนอพุทธปรัชญาเรื่องกรรมไว้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะกรรมอันเกิดจากกิเลสตัณหาของมนุษย์ในนวนิยาย 5 เรื่องคือ บาปสลาย เรือมนุษย์ น้ำเซาะทราย เมียหลวง และ ถนนสายเสนาหา พบว่านวนิยายเหล่านี้มีแนวคิดที่ว่ากามตัณหาเป็นเหตุให้เกิดกรรมและวิบากกรรมต่างๆ ซึ่งหมุนเวียนเป็นวัฏจักรดังนี้คือ กิเลส กรรม และวิบากหมุนเวียนเรื่อยไปตามวงล้อแห่งวัฏสงสาร

พรรณี บุตรบำรุง เสนอวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต หน่วยศึกษาระดับปริญญาตรีเปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2532 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรื่อง “พุทธปรัชญาในนวนิยายแฮร์มัน เฮสเส” สรุปความเกี่ยวข้องได้ว่า พุทธปรัชญามีทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ว่า โดยสภาพความเป็นจริงมนุษย์รวมอยู่ใต้กฎของไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อันหมายถึงความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์ และความเป็นสิ่งไม่ใช่ตัวตน พุทธปรัชญาจึงเสนอให้มนุษย์แสวงหาความสุขขั้นสูง คือการเข้าถึงความหลุดพ้น หรือนิพพาน อันเป็นภาวะที่หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ พุทธปรัชญามีทัศนะต่อชีวิตและปัญหาของมนุษย์ว่ามนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาคือด้วยปัญญา ด้วยการดำเนินวิถีชีวิตตามทางสายกลาง โดยใช้หลักอริยสัจหรือความจริงอันประเสริฐ 4 ประการคือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรคเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ผู้แต่งคือ เฮสเส ได้ใช้กลวิธีการประพันธ์ที่แยบยลทั้งในนวนิยายเรื่อง ลีทธารณะ และ สเตปเปินวูลฟ์ ก็ทั้งสองเรื่องเป็นนวนิยายที่ได้รับการจัดวางโครงเรื่องให้นำเสนอแนวคิดพุทธปรัชญาด้วยวิธีการที่ลุ่มลึกและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในทำนองเดียวกันเฮสเส ได้เสนอกลวิธีที่แตกต่างด้วยลีลาการประพันธ์ที่ไม่เหมือนนักประพันธ์อื่นที่มุ่งเสนอแนวคิดพุทธปรัชญาออกมาโดยตรง แต่ทว่า เฮสเส มีลีลาที่สละสลวย ใช้ภาษาสวยงาม ที่สำคัญคือได้สอดแทรกหลักธรรมที่เรียกว่าพุทธปรัชญาไว้ตลอดทั้งเรื่อง

วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์ เสนอปริญญาโทอักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่อง “ภาพลักษณ์ของสังคมไทยในเรื่องสั้นของหลวงตา แพร่เยื่อไม้” ซึ่งสรุปความเกี่ยวข้องได้ว่าในเรื่องสั้นของหลวงตาแพร่เยื่อไม้นั้นผู้แต่งได้สอดแทรกคติธรรมหรือหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องให้แก่ชาวบ้านโดยประยุกต์คำสอนให้ถูกกับยุคสมัย ภาพสะท้อนทางสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นเป็นผลมาจากความเจริญเติบโตของสังคม แต่สิ่งเหล่านี้ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ หลวงตาที่เป็นตัวละครในเรื่องทำหน้าที่ของสงฆ์ผู้เป็นที่พึ่งแก่สังคมจึงพยายามใช้พุทธวิธีต่างๆ กล่าวคือยึดหลักพุทธศาสนาใช้ในการอบรมสั่งสอนและสามารถแก้ปัญหาสังคมได้เป็นอย่างดี

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าหลักธรรมทางพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับนวนิยายทำให้นักเขียนนวนิยายกลุ่มหนึ่งใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นเนื้อเรื่องแนวคิดและองค์ประกอบอื่นๆ ของนวนิยายโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอหลักธรรมทางพุทธศาสนา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานวนิยายอิงพุทธศาสนาในประเทศไทยในฐานะที่เป็นนวนิยายและวรรณกรรมคำสอนร่วมสมัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานวนิยายอิงพุทธศาสนาในฐานะเป็นวรรณกรรมคำสอน (Didactic Literature) ร่วมสมัย
2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับพุทธศาสนาในนวนิยายอิงพุทธศาสนาของนักเขียน 4 คน คือ สุชีพ ปุญญานุภาพ “ธรรมโฆษ” ทวี วรรณ และ วสิน อินทสระ
3. เพื่อศึกษารูปแบบและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม

สมมติฐานการวิจัย

1. แนวคิดทางพุทธศาสนาที่ปรากฏในนวนิยายอิงพุทธศาสนา ได้แก่ แนวคิดเรื่องกฎแห่งกรรม อริยสัจ 4 และ ไตรลักษณ์
2. นวนิยายอิงพุทธศาสนาเป็นวรรณกรรมคำสอนร่วมสมัยเพราะมุ่งเสนอหลักธรรมทางพุทธศาสนาโดยใช้รูปแบบของนวนิยาย

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษานวนิยายอิงพระพุทธศาสนา จำนวน 22 เรื่องของนักเขียน 4 คน ได้แก่ สุชีพ ปุญญานุภาพ “ธรรมโฆษ” ทวี วรรณ และ วสิน อินทสระ ดังนี้คือ

- สุชีพ ปุญญานุภาพ :
1. ไตรัมกาสาวพัสตร์
  2. ลุ่มน้ำนัมมทา
  3. เริงผาหิมพานต์
  4. กองทัพธรรม
  5. นันทะ-ปชาบดี
  6. อาทิตย์ขึ้นทางตะวันตก
- “ธรรมโฆษ” :
7. ธรรมธารา
  8. ตะวันออก-ตะวันตก
  9. ลีลาวดี
- ทวี วรรณ :
10. แม่ฝรั่งผู้ใจบุญ
  11. วัดดอนบุญ
  12. หลวงพ่อทองวัดโบสถ์
- วสิน อินทสระ :
13. แสงเทียน
  14. จอมจักรพรรดิอโศก

15. รมธรรม
16. พุทธจริยา
17. อันชนกชนนีรักเจ้า
18. พระอานนท์พุทธอนุชา
19. จากวราถึงนภาพร
20. ภาพจำลองชีวิต
21. ชีวิตนี้มีอะไร
22. พ่อผมเป็นมหา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานศึกษาวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมนวนิยายอิงพุทธศาสนาของนักเขียน 4 คน คือ สุชีพ ปุญญานุภาพ “ธรรมโฆษ” ทวี วรคุณ และ วศิน อินทสระ จำนวน 22 เล่ม รวบรวมหนังสือที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายอิงพุทธศาสนาเพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์ ค้นคว้าข้อมูลจากสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันก็ได้ไปขอคำปรึกษาจากผู้เขียนนวนิยายอิงพุทธศาสนาทั้ง 4 คน และไปขอคำแนะนำจากพระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษานวนิยายอิงพุทธศาสนาในแง่ความหมายและประวัติความเป็นมา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาอิทธิพลของพุทธปรัชญาที่มีต่อนวนิยายอิงพุทธศาสนา

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาหลักคำสอนทางพุทธศาสนาที่แทรกอยู่ในนวนิยายอิงพุทธศาสนา และศึกษาลักษณะเฉพาะของนวนิยายอิงพุทธศาสนา

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายอิงพุทธศาสนากับนวนิยายทั่วไปและพัฒนาการของนวนิยายอิงพุทธศาสนาในฐานะวรรณกรรมคำสอนร่วมสมัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจความหมายและความสำคัญของนวนิยายอิงพระพุทธรศาสนาในฐานะวรรณกรรมคำสอนร่วมสมัย

2. ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนากับวรรณกรรมปัจจุบันของไทย

3. เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้สนใจวรรณกรรมประเภทนี้ต่อไป